

Bezpieczne i odporne lasy: Komisja działa na rzecz zapobiegania pożarom lasów w Europie i na świecie

Bruksela, 22 marca 2021 r.

Dziś, w następstwie Międzynarodowego Dnia Lasów, Komisja opublikowała [nowe wytyczne](#) dotyczące zapobiegania pożarom lasów, aby umożliwić lepsze zrozumienie zapobiegania pożarom w oparciu o użytkowanie gruntów oraz skuteczne reagowanie na nie. Przeanalizowano w nich środki zapobiegawcze, jakie można wprowadzić w ramach zarządzania, planowania i gospodarki leśnej oraz opisano, w jaki sposób państwa członkowskie UE mogą uzyskać dostęp do finansowania unijnego umożliwiającego zwiększenie odporności na pożary lasów. Zaproponowano również sposoby współpracy na szczeblu UE.

Lasy są niezbędne, jeśli chodzi o różnorodność biologiczną, regulację klimatu i wód, dostarczanie pożywienia, leków i materiałów, pochłanianie i składowanie dwutlenku węgla, stabilizację gleby, uzdatnianie powietrza i wody. Musimy chronić lasy, odbudowywać je i zarządzać nimi w zrównoważony sposób, ponieważ mają one zasadnicze znaczenie dla naszego życia i źródeł utrzymania.

W ostatnich latach zwiększył się wpływ pożarów lasów na ludzi i na przyrodę. Nowe wytyczne analizują wzajemnie powiązane czynniki leżące u podstaw tego wzrostu oraz zawierają przegląd istniejących zasad i doświadczeń w zakresie zarządzania krajobrazami, lasami i terenami zalesionymi, przyczyniających się do ratowania życia.

W [Europejskim Zielonym Ładzie](#) ogłoszono nową [strategię leśną UE](#) na 2021 r., mającą zapewnić skuteczne zalesianie oraz ochronę i odbudowę lasów w Europie. Przyczyni się to do ograniczenia występowania i zasięgu pożarów lasów. [Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030](#) również ma przyczynić się do odpowiedniego wyposażenia UE i jej państw członkowskich w wiedzę w zakresie zapobiegania dużym pożarom lasów, które poważnie szkodzą różnorodności biologicznej, i reagowania na nie. Nowa [Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu](#) kładzie duży nacisk na potrzebę wzmocnienia odporności lasów i obejmuje kilka działań wspierających ten cel. Zmiana klimatu już teraz niszczy lasy Europy bezpośrednio i pośrednio poprzez pożary, susze i bezprecedensowe gradacje kornika. Takie skutki prawdopodobnie wzrosną w przyszłości.

Ryzyku pożarów lasów można skutecznie przeciwdziałać poprzez lepsze zarządzanie i planowanie przestrzenne. Ograniczenie ryzyka pożaru lasów wymaga spojrzenia na zagospodarowanie terenu w celu zapewnienia, by struktura, skład i wykorzystanie lasów, terenów zalesionych i innych krajobrazów roślinnych uodporniały je na pożary. Ponadto konieczne jest prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie pożarów. Komisja zapewnia finansowanie takich działań edukacyjnych oraz ułatwia współpracę i koordynację wspólnych działań.

Wspólne Centrum Badawcze Komisji (JRC) opracowało [profile krajowe](#) w ramach [Globalnego Systemu Informacji o Pożarach Lasów \(GWIS\)](#) w celu wsparcia zarządzania pożarami lasów i zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi na całym świecie, a w szczególności w regionie Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Prace te są elementem kompleksowego podejścia UE do wspierania ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów amazońskich. Obecnie ponad 50 programów unijnych dotyczy tego priorytetu regionalnego, a nowy budżet związany z globalnym wymiarem Europy obejmie także strategię poświęconą Amazonii, w koordynacji z państwami członkowskimi UE.

Wypowiedzi członków kolegium

Wiceprzewodniczący wykonawczy do spraw Europejskiego Zielonego Ładu Frans **Timmermans** podkreślił: *Drzewa są naszymi sojusznikami w walce z kryzysem klimatycznym i kryzysem bioróżnorodności. Drzewa oczyszczają powietrze, chłodzą miasta i pochłaniają dwutlenek węgla. Ludzkość już teraz wywiera ogromną presję na lasy na świecie, a pożary stanowią dla lasów dodatkowe zagrożenie. Ryzyko pożarów lasów jest spotęgowane rosnącymi temperaturami i nasilającymi się suszami, zatem kluczowe znaczenie mają lepsza ochrona lasów, lepsza prewencja i szybsza reakcja.*

Komisarz ds. środowiska, oceanów i rybołówstwa Virginijus **Sinkevičius** oświadczył: *Ekosystemy*

leśne są siedliskiem 80 proc. znanych roślin i zwierząt lądowych na świecie, a ich zniszczenie zagraża nam wszystkim. Pożary są coraz większym zagrożeniem dla lasów i ludzi, zaś zapobieganie im oraz współpraca są naszymi najważniejszymi narzędziami. Jestem przekonany, że wytyczne mogą przyczynić się do skuteczniejszej reakcji, przynosząc istotne korzyści ludziom i środowisku, od którego jesteśmy zależni.

Jak zauważyła komisarz do spraw innowacji, badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży Marija **Gabriel**: *Pożary lasów mogą mieć katastrofalne skutki dla środowiska i ludzi. Profile krajów opracowane przez Wspólne Centrum Badawcze przyczynią się do oceny ryzyka i ograniczenia tego zagrożenia, dowodząc, że nauka może przyczynić się do poprawy i ochrony życia oraz naszej planety.*

Komisarz do spraw zarządzania kryzysowego Janez **Lenarčič** powiedział: *Pożary w regionie Amazonii i na świecie w ostatnich latach były bezprecedensowe. Globalny System Informacji o Pożarach Lasów ma zatem zasadnicze znaczenie dla dostarczania informacji na temat zagrożeń pożarowych i obszarów wypalonych na całym świecie. Narzędzia monitorowania, takie jak Globalny System Informacji o Pożarach Lasów, zapewniają Komisji niezbędne informacje umożliwiające koordynację reagowania oraz ochronę życia, źródeł utrzymania i środowiska.*

Komisarz do spraw partnerstw międzynarodowych Jutta **Urpilainen** powiedziała: *Jesteśmy gotowi współpracować z naszymi partnerami na rzecz skuteczniejszego zapobiegania pożarom lasów. Prace te wymagają wymiany wiedzy na temat technik zrównoważonej gospodarki leśnej dostosowanych do lokalnych potrzeb, a także na temat odbudowy lasów. Lasy na świecie są niezbędne dla różnorodności biologicznej, klimatu i ludzkości; musimy szanować i chronić ekosystemy, którym tak wiele zawdzięczamy, również pod względem miejsc pracy i źródeł utrzymania. Dzięki Zielonemu Ładowi dążymy do zapewnienia zdrowych lasów dla przyszłych pokoleń.*

Kontekst

W ostatnich latach pożary lasów wywarły ogromny wpływ na kapitał naturalny, gospodarkę i obywateli Europy na całym jej terytorium. Przyczyny tych tendencji są złożone i obejmują zmianę klimatu, zmiany w gospodarowaniu gruntami, modele społeczne, takie jak porzucanie obszarów wiejskich i ekspansja obszarów miejskich, zmieniające się tradycje kulturowe i zachowania rekreacyjne, a także nieoptymalną politykę zarządzania pożarami.

Nowe scenariusze zmiany klimatu na świecie wskazują również na potencjalny wzrost występowania tzw. katastrofalnych pożarów, tj. pożarów lasów, które są zbyt duże, aby można było je ugasić. W odpowiedzi na te alarmujące tendencje należy zwrócić większą uwagę na praktyki użytkowania gruntów służące zapobieganiu pożarom w ramach zintegrowanego zarządzania.

Profile krajów opracowane przez JRC dostarczają informacje na temat geograficznego rozmieszczenia pożarów, obszarów wypalonych i emisji oraz oceniają systemy zarządzania pożarami i skutki pożarów lasów na poziomie krajowym i regionalnym całym świecie. Umożliwiają one globalną ocenę zagrożenia pożarami lasów i łagodzenie wpływu pożarów na degradację gleby, wylesianie lub emisje spowodowane przez pożary biomasy. Globalny System Informacji o Pożarach Lasów opiera się na europejskim systemie informacji o pożarach lasów w ramach programu [Copernicus](#) i jest dalej opracowywany wraz z Grupą ds. Obserwacji Ziemi i Narodową Agencją Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej Stanów Zjednoczonych (NASA), w ścisłej współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych. Usługi GWIS przyczyniają się również do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju ONZ.

Dodatkowe informacje

[Konsultacje publiczne w sprawie nowej strategii leśnej UE](#)

[Strona internetowa UE poświęcona lasom](#)

[Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego](#)

[Europejski system informacji o pożarach lasów](#)

[Program Copernicus](#)

[Materiały wideo i zdjęcia lasów](#)

Kontakty z mediami:

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)

[Johannes BAHRKE](#) (+32 2 295 86 15)

[Daniela STOYCHEVA](#) (+32 2 295 36 64)

[Sinéad MEEHAN - VAN DRUTEN](#) (+ 32 2 298 40 94)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)